

**Opinia do ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych
gospodarczych
(druk nr 791)**

I. Cel i przedmiot ustawy

Ustawa o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych ma na celu usprawnienie systemu wymiany informacji gospodarczych, poprawę warunków funkcjonowania biur informacji gospodarczej, a także zapewnienie lepszej ochrony wierzycieli.

Przedmiotowa ustawa zastępuje dotychczas obowiązującą ustawę z dnia 14 lutego 2003 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych, która stworzyła podstawy prawne dla funkcjonowania systemu obiegu takich informacji, jak informacje o uczestnikach życia gospodarczego (zarówno przedsiębiorcach jak i konsumentach), którzy nie wywiązują się ze swoich zobowiązań oraz informacje o posłużeniu się podrobionym lub cudzym dokumentem. Wymiana informacji o nierzetelnych dłużnikach odbywa się za pośrednictwem biur informacji gospodarczej. W świetle obowiązujących przepisów biura te gromadzą informacje przekazane im tylko przez przedsiębiorców w rozumieniu ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczych. Natomiast przedsiębiorca może przekazywać do biura informacje gospodarcze, jeżeli zawarł z biurem stosowną umowę.

Problemy zgłaszane przez biura informacji gospodarczej i przedsiębiorców, a także wyniki przeprowadzonych przez Ministerstwo Gospodarki badań i ankiet sygnalizowały, że obowiązujące przepisy nie spełniają swojej roli.

W związku z powyższym przedmiotowa ustawa wprowadza istotne zmiany w stosunku do obowiązującego stanu prawnego. Do jednej z najważniejszych należy otwarcie katalogu podmiotów uprawnionych do przekazywania informacji gospodarczych, a także uzyskiwania wiedzy na temat wiarygodności dzięki wprowadzeniu definicji wierzyciela oraz dłużnika. W świetle przyjętych rozwiązań wierzycielem, który jest uprawniony do przekazywania informacji gospodarczych do biur informacji gospodarczej może być osoba fizyczna, także nieprowadząca działalności gospodarczej, osoba prawna lub jednostka

organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej oraz organ właściwy wierzyciela w przypadku zobowiązań alimentacyjnych.

Natomiast dłużnikiem jest tzw. dłużnik niebędący konsumentem czyli taki, którego zobowiązanie powstało w wyniku prowadzenia działalności gospodarczej lub stosunku prawnego oraz dłużnik będący konsumentem czyli taki, który jako osoba fizyczna dokonuje czynności prawnej, a także dłużnik alimentacyjny.

Ponadto rozszerzony został katalog tytułów prawnych, które upoważniają do przekazywania informacji gospodarczych. Dotychczas była to wyłącznie umowa o kredyt konsumencki lub umowa o przewóz osób w regularnej komunikacji publicznej. W wyniku przyjętych rozwiązań będą to dodatkowo m.in. umowy o świadczenie usług pocztowych i telekomunikacyjnych, dostarczanie energii elektrycznej, gazu i oleju opałowego, dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków, wywóz nieczystości, dostarczanie energii cieplnej.

Wierzyciel będzie mógł przekazać do biura informacji gospodarczej dane dłużnika tylko wówczas, gdy minimalna kwota wymagalnego zobowiązania wynosi 200 zł w przypadku dłużnika będącego konsumentem, a 500 zł w przypadku dłużnika niebędącego konsumentem i gdy zobowiązanie te są one wymagalne od co najmniej 60 dni.

Dłużnik poprzez rejestr zapytań ma gwarancję dostępu do informacji: kto, kiedy i jakie informacje otrzymał na jego temat. Ma także prawo do ich poprawiania oraz gwarancję, że jego dane będą aktualizowane i usunięte na zasadach określonych w ustawie.

Wprowadzono możliwość wymiany informacji pomiędzy biurami informacji gospodarczej a podobnymi instytucjami działającymi w krajach Unii Europejskiej.

Ponadto zapewniona została możliwość faktycznej wymiany informacji między biurem informacji gospodarczej a biurem informacji kredytowej dzięki odpowiednim zmianom wprowadzonym w ustawie Prawo bankowe. Udostępnianie danych bankowych (np. dotyczących historii kredytowej danej osoby) przez biuro informacji kredytowej będzie możliwe wyłącznie na podstawie upoważnienia osoby, której dane dotyczą.

Ponadto ustawa o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych wprowadza zmiany m.in. w takich ustawach jak Prawo Telekomunikacyjne oraz o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Przedmiotowa ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Sejm uchwalił ustawę na 61. posiedzeniu w dniu 19 lutego 2010 r. w oparciu o rządowy projekt ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczych (druk sejmowy nr 1997). Projekt ustawy był przedmiotem prac sejmowej Komisji Gospodarki. Ponadto do rozpatrzenia projektu tej ustawy została powołana podkomisja nadzwyczajna. Podczas prac podkomisji istotnie zostało zmienione przedłożenie rządowe m.in. w zakresie problematyki związanej z przekazywaniem informacji o wywiązywaniu się dłużnika ze swoich zobowiązań (tzw. informacje pozytywne), a także zmieniony został tytuł ustawy. W przedmiotowej ustawie obok informacji gospodarczych pojawiają się także dane gospodarcze. Informacje gospodarcze generują biura informacji gospodarczej, natomiast dane z obszaru prawa bankowego oraz dane uzyskiwane m.in. z odpowiednich instytucji państw członkowskich Unii Europejskiej są danymi gospodarczymi. W związku z powyższym zmieniony został tytuł ustawy oraz została wprowadzona definicja wymiany danych gospodarczych. Należy dodać, że sejmowa Komisja Gospodarki w swoim sprawozdaniu z dnia 11 lutego 2010 r. przedstawiła 5 wniosków mniejszości (2 zostały wycofane). Jeden z nich dotyczył przekazywania informacji pozytywnej do biura informacji gospodarczej przez wierzyciela za zgodą dotychczasowego dłużnika. We wniosku mniejszości zaproponowano, aby zgoda ta miała formę pisemną, a ponadto aby mogła być w każdym czasie odwołana. Ponadto zaproponowano, aby za informację pozytywną można uznawać fakt uregulowania wierzytelności do 30 dni (a nie do 60 dni). Kolejny wniosek mniejszości miał na celu usunięcie przepisu dotyczącego informacji pozytywnych odnośnie do wywiązywania się z zobowiązań o charakterze ratalnym. Przedstawione wnioski mniejszości zostały odrzucone. Podczas drugiego czytania nie zostały wniesione poprawki.

III. Uwagi szczegółowe

1. W myśl art. 1 ust. 1 pkt 2 ustawa określa zasady wymiany danych dotyczących wiarygodności płatniczej z instytucjami z państw członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym. Natomiast w art. 9 w ust. 1 wskazano, że biura informacji gospodarczej mogą wymieniać dane dotyczące wiarygodności płatniczej z instytucjami dysponującymi takimi danymi mającymi **siedzibę** w tych właśnie państwach. W związku z zaistniałymi rozbieżnościami

należy doprecyzować, z jakiego rodzaju instytucjami m.in. z państw członkowskich Unii Europejskiej biura informacji gospodarczej mogą wymieniać dane dotyczące wiarygodności płatniczej.

Propozycja poprawki:

1) w art. 1 w ust. 1 w pkt 2 wyrazy "z państw" zastępuje się wyrazami "dysponującymi takimi danymi mającymi siedzibę w państwach",

2) w art. 2 w ust. 2 pkt 7 otrzymuje brzmienie:

"7) wymianie danych gospodarczych – rozumie się przez to wymianę danych o wiarygodności płatniczej między biurami informacji gospodarczej a instytucjami dysponującymi takimi danymi mającymi siedzibę w państwach członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stronach umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, jak również danych udostępnionych biurom informacji gospodarczej przez instytucje utworzone na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665, z późn. zm.).";

2. W myśl art. 5 ust 1 biuro informacji gospodarczej może zostać utworzone jedynie w formie spółki akcyjnej. Pomimo faktu, iż redakcja wymienionego przepisu stanowi dokładne powtórzenie regulacji przyjętej w dotychczas obowiązującej ustawie o udostępnianiu informacji gospodarczych, to należy zwrócić uwagę, że wskazany wymóg dotyczy jedynie wymaganej formy działania biura w chwili jego utworzenia. Nie można jednoznacznie wykluczyć sytuacji, że spółka akcyjna w formie której działa biuro informacji gospodarczej nie ulegnie przekształceniu już po jej utworzeniu. W celu uniknięcia takiej sytuacji należy rozważyć wprowadzenie stosownej poprawki.

Propozycja poprawki:

- w art. 5 w ust. 1 "zostać utworzone" zastępuje się wyrazami "być prowadzone";

3 W myśl art. 6 w skład organów biura nie mogą wchodzić osoby karane za przestępstwo umyślne. Redakcja powyższego przepisu jest nieprecyzyjna, a ponadto nie obejmuje osób, które zostały skazane prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo skarbowe.

Propozycja poprawki:

- art. 6 otrzymuje brzmienie:

"Art. 6. W skład organów biura nie mogą wchodzić osoby skazane prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo umyślne lub umyślne przestępstwo skarbowe.";

4. Zgodnie z art. 7 ust. 2 pkt 3 przedmiotem działalności gospodarczej biura może być prowadzenie działalności szkoleniowej lub edukacyjnej **biura** w zakresie objętym działalnością biura. Z redakcji przepisu wynika, że tego rodzaju działalność może być prowadzona **wyłącznie** na rzecz biura. Biorąc pod uwagę fakt, że jednocześnie wprowadzono przepis ograniczający przychody z tego rodzaju działalności do 10% ogólnych przychodów biura wydaje, iż intencją ustawodawcy było wprowadzenie regulacji umożliwiającej prowadzenie działalności szkoleniowej i edukacyjnej w zakresie objętym działalnością biura również dla podmiotów zewnętrznych.

Propozycja poprawki:

- w art. 7 w ust. 2 w pkt 3 skreśla się użyty po raz pierwszy wyraz "biura";

5. W art. 10 ust. 1 ustawodawca umożliwia ujawnienie określonych danych dotyczących konsumenta, jeżeli podmiot występujący z wnioskiem posiada upoważnienie tego konsumenta. Ponadto w świetle art. 18 ust. 4 pkt 2 wierzyciel przekazuje do biura informacje gospodarcze dotyczące podmiotu, którego dotyczy zobowiązanie. Przyjęta redakcja wymienionych przepisów może budzić wątpliwości interpretacyjne m.in. z uwagi na posługiwanie się przez ustawodawcę pojęciami, które nie zostały zdefiniowane w ustawie tj. konsument i osoba fizyczna niebędąca konsumentem.

Propozycja poprawki:

- w art. 18 w ust. 4 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

"2) podmiotu, którego dotyczy zobowiązanie:

- a) określone w art. 2 ust. 1 pkt 1 lit. a, b i d lub w pkt 3 lit. d-f – w przypadku dłużnika niebędącego konsumentem,*
- b) określone w art. 2 ust. 1 pkt 2 lit. a i c – w przypadku dłużnika będącego konsumentem;"*;

Ze względu na trudność z precyzyjnym i niebudzącym wątpliwości sprecyzowaniem, jakich podmiotów może dotyczyć wyrażenie "konsument" art. 10 ust. 1 pozostawia się bez propozycji poprawki.

6. Przepisy art. 18 dotyczą przekazywania przez wierzyciela tzw. informacji pozytywnej o wywiązywaniu się z zobowiązań. Wierzyciel przekazuje tego rodzaju informacje m.in., jeżeli zobowiązania zostały spełnione z opóźnieniem wynoszącym mniej niż 60 dni. Wśród tych zobowiązań mogą się znaleźć również takie, które zostały spełnione w terminie. W związku powyższym wydaje się zasadnym rozważenie wprowadzenia zmiany, która miałaby na celu podkreślenie, jako informacji pozytywnej, terminowości wywiązywania się z zobowiązań.

Propozycja poprawki:

- w art. 18 w ust. 3 w pkt 2 oraz w ust. 4. pkt 4 po wyrazach "zostały spełnione" dodaje się wyrazy "w terminie albo";

7. Biuro może przechowywać informacje archiwalne w zakresie określonym art. 21 ust. 4. Intencją ustawodawcy było, aby przechowywane dane dotyczące siedziby lub miejsca wykonywania działalności gospodarczej były ograniczone jedynie do kodu pocztowego. Natomiast przyjęta redakcja art. 21 ust. 4 pkt 1 lit. c, może budzić wątpliwości, co do zakresu przechowywanych informacji.

Propozycja poprawki:

- w art. 21 w ust. 4 w pkt 1 w lit. c po wyrazach "działalności – "dodaje się wyraz "wyłącznie";

8. Ustawa przewiduje, że poza określonymi przypadkami uzyskanie informacji z rejestru zapytań podlega opłacie zgodnie z obowiązującym w biurze cennikiem, nie wyższej niż 0,5% minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalanego na podstawie odrębnych przepisów. Zgodnie z § 156 ust. 3 Zasad Techniki Prawodawczej, jeżeli odesłanie służy przede wszystkim zapewnieniu spójności regulowanych w tym akcie instytucji prawnych, w przepisie odsyłającym jednoznacznie wskazuje się przepis lub przepisy prawne do których się odsyła. Podstawowym wymaganiem, które muszą spełniać odesłania jest możliwie największa precyzja. Osiąga się ją wtedy, gdy w przepisie odsyłającym jednoznacznie wskazuje się przepis, do którego się odsyła. W związku z powyższym w tym przypadku proponuje się odesłanie do przepisów ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę.

Propozycja poprawki:

1) w art. 23 wyrazy "ustalanego na podstawie odrębnych przepisów" zastępuje się wyrazami "ustalonego na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz.U. Nr 200 poz. 1679, z późn. zm.)";

2) w art. 25 w ust. 2 i w art. 27 w ust. 5 wyrazy "ustalanego na podstawie odrębnych przepisów" zastępuje się wyrazami "ustalonego na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę.";

9. W myśl § 10 Zasad Techniki Prawodawczej w ustawie należy posługiwać się określeniami, które zostały użyte w ustawie podstawowej dla danej dziedziny spraw, w szczególności w ustawie określonej jako "kodeks" lub "prawo". Obowiązujące przepisy np. Kodeksu cywilnego czy też Kodeksu postępowania administracyjnego wyznaczają generalne zasady oznaczania, a także liczenia terminów. Mogą być one oznaczane m.in. w dniach, tygodniach lub miesiącach. W niektórych sytuacjach ustawodawca posługuje się terminem "dzień roboczy", ale w odmiennym kontekście niż przedmiotowa ustawa.

Propozycja poprawki:

- w art. 24 w ust. 2 w pkt 2, w art. 41, w art. 42 w ust. 1 skreśla się wyraz "roboczych";

10. Z dniem 31 marca 2010 r. wejdzie w życie ustawa z dnia 9 października 2009 r. o zmianie ustawy o prokuraturze oraz o zmianie niektórych innych ustaw, która wprowadzając rozdzielenie urzędu Ministra Sprawiedliwości i Prokuratora Generalnego w konsekwencji zniósła Prokuraturę Krajową i utworzyła Prokuraturę Generalną. W związku z powyższym należy wprowadzić odpowiednią zmianę w art. 25 ust. 1 pkt 1.

Propozycja poprawki:

- w art. 25 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

"1) Prokurator Generalny - w związku z toczącym się przeciwko osobie fizycznej postępowaniem karnym lub karnym skarbowym albo w związku z wykonaniem wniosku o udzielenie pomocy prawnej pochodzącego od państwa obcego, które na mocy ratyfikowanej umowy międzynarodowej wiążącej Rzeczpospolitą Polską ma prawo występować o udzielenie informacji, albo w związku z toczącym się postępowaniem karnym lub karnym skarbowym o przestępstwo lub przestępstwo skarbowe popełnione w związku z działaniem osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej;"

11. W świetle przepisów przedmiotowej ustawy biuro informacji gospodarczej prowadzi działalność gospodarczą. W związku z powyższym wydaje się zasadnym doprecyzowanie, iż nadzór nad biurem sprawuje minister właściwy do spraw gospodarki

w zakresie zgodności wykonywanej przez biuro działalności **gospodarczej** z ustawą i regulaminem.

Propozycja poprawki:

- w art. 32 w ust. 1 po wyrazie "działalności" dodaje się wyraz "gospodarczej";

12. W świetle przyjętych rozwiązań, jeżeli biuro nie usunie nieprawidłowości w określonym terminie, mimo nałożenia kary pieniężnej, minister właściwy do spraw gospodarki wydaje **decyzję o zakazie wykonywania działalności gospodarczej przez biuro**. Natomiast zgodnie z art. 43 ust. 4 **prawomocny zakaz wykonywania działalności gospodarczej przez biuro** skutkuje rozwiązaniem biura. Biorąc powyższe pod uwagę, należy zauważyć że to **prawomocna decyzja o zakazie wykonywania działalności gospodarczej** a, nie prawomocny zakaz wykonywania takiej działalności skutkuje rozwiązaniem biura. Dodatkowo użycie sformułowania "prawomocny zakaz" może prowadzić do problemów interpretacyjnych.

Ponadto zgodnie z art. 459 pkt 4 Kodeksu spółek handlowych rozwiązanie spółki powodują inne przyczyny przewidziane prawem. Biuro informacji gospodarczej może być prowadzone wyłącznie w formie spółki akcyjnej i ewentualnie właśnie ta spółka może ulec rozwiązaniu w konsekwencji czego przestanie istnieć biuro. W związku z powyższym wydaje się zasadnym doprecyzowanie, że to prawomocna decyzja o zakazie wykonywania działalności gospodarczej przez biuro jest powodem, a nie skutkiem rozwiązania spółki, w formie której jest prowadzone biuro.

Propozycja poprawki:

- w art. 43 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

"4. *Prawomocna decyzja, o której mowa w ust. 3, powoduje rozwiązanie spółki, w formie której jest prowadzone biuro.*";

13. W art. 55 w ustawie z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary w art. 16 ust. 1 dodaje się pkt 15 w określonym brzmieniu. Należy podkreślić, że w art. 16 w ust. 1 wymienionej ustawy punkt 15 już istnieje.

Propozycja poprawki:

- w art. 55 dwukrotnie użyte wyrazy "pkt 15" zastępuje się wyrazami "pkt 16";

14. Poprawka redakcyjna

- w art. 2 w pkt 2 w lit. a i b oraz w pkt 3, w art. 26 w ust. 4 i w art. 30 w ust. 1 wyraz "zobowiązany" zastępuje się wyrazem "obowiązany";

15. W art. 60 w pkt 2, w art. 8a została podana podstawa prawna działania biura informacji gospodarczej. Wydaje się oczywistym fakt, że biuro informacji gospodarczej będzie działało na podstawie ustawy z dnia 19 lutego 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych. W tym przypadku nie występuje odesłanie do przepisów ustawy mające na celu jednoznaczne wskazanie, że należy stosować np. tryb i zasady w niej określone. Ponadto w art. 60 w pkt 1 organ właściwy dłużnika informuje dłużnika o przekazaniu informacji do biura informacji gospodarczej. W tym przypadku nie została podana podstawa prawna działania biura. W związku z powyższym należy ujednoclić wskazane przepisy.

Propozycja poprawki:

- w art. 60 w pkt 2, w art. 8a skreśla się wyrazy "działającego na podstawie ustawy z dnia 19 lutego 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (Dz. U. Nr ....., poz. .....)".

Danuta Drypa
Główny legislator